SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljà tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 53. V Ljubljani, v sredo 5. marca 1890 **Letnik XVIII.**

Državni zbor.

Z Dunaja, 4. marca.

Kongrua.

Po razdelitvi došlih vlog in po izvršenih dopolnilnih volitvah v nekatere odseke namesto pokojnega Hausnerja prišla je danes na vrsto posebna razprava o vladnem predlogu gledé kongrue samostojnih kuratov ter je bila še precej hitro tudi dovršena. Sicer so se tudi še danes oglasili nekateri govorniki, toda gledé zakona samega niso dosegli druzega, kakor da je bilo v § 1 izpuščeno naštevanje raznih kuratov, katerim se ima kongrua zboljšati, kar je zarad tega prav in dobro, da se more ta postava raztegniti na samostojne kurate sploh, naj se imenujejo, kakor že hočejo. Izmed današnjih govornikov omenjam novega dalmatinskega poslanca Periča, ki je danes govoril prvikrat in sicer hrvatski. Škoda, da je govoril prehitro, da ga je umelo le prav malo poslancev, katerim hrvatski jezik ni ravno neznan. Potegoval se je za duhovne tovariše v Dalmaciji in priporočal povikšanje kongrue za 100 gl. več, kakor jo določuje vladni načrt. Ali ostal je s svojim predlogom v manjšini, ker nikomur ni bilo prav, da bi se v postavi delale premembe eni sami deželi na korist.

Dalje je govoril predarelski poslanec dr. Oelz, ki je zahteval, da naj se kongrua ne povikša samo samostojnim duhovnikom, ampak tudi kapelanom, ki so sicer le duhovni pomočniki svojih župnikov, pa morajo živeti ob svoji lastni hrani. Ali tudi ta predlog ni prodrl, ker bi ta prememba na glavo postavila prvi zakon gledé na kongruo. Marsikateri kapelan bi v tem slučaju morda samo zaradi tega pričel s svojo lastno hrano, da dobi večjo kongruo; vlada bi torej nikdar ne mogla prav vedeti, koliko bi ji bilo treba to ali ono leto donašati, zato ni čuda, da se je vladni zastopnik grof Enzenberg odločno upiral takej razširjatvi zakona.

Pa tudi s cerkvenega stališča se to ne dá prav opravičevati, ker cerkev želí, da naj duhovni pomočniki s svojimi župniki kolikor mogoče stanujejo pod eno streho in jedó pri eni mizi.

Tudi dr. Fuchs in Kronawetter sta se bila danes zopet oglasila. Prvi je poudarjal, da vsled nove kongrue ne morejo več veljati določbe gledé na doneske gospodov župnikov k stavbi novih župnijskih poslopij in da je treba dotične zakone premeniti. V nekaterih deželah se je to že zgodilo, kakor n. pr. na Kranjskem, kjer je bil v zadnjem zasedanji vsled samostalnega predloga poslanca Kluna premenjen dotični zakon. Dr. Fuchs je pa omenjal tudi še nekaterih drugih rečij, ki vsled kongrue ne morejo in ne smejo ostati pri starem. Tako n. pr. je treba premeniti zakon gledé na versko-zakladni davek, ker nikakor ne gre, da bi mu davek nakladali na dohodke, ki se mu vštevajo v kongruo. Tudi je priporočal vladi, naj malo hitreje rešuje prizive ali pritožbe, da naj bo mogoče popravljati prvotne razsodbe gledé na prave dohodke. Tudi ta govor je v marsikaterem oziru za samostojne duhovnike poučljiv, zato bode gotovo marsikateremu ustreženo, ako tudi ta govor objavite v celoti.

Dr. Kronawetter pa ne vé, kaj hoče. Zadnjič je zavračal vladni predlog, češ, naj katoličani sami skrbé za svoje duhovnike, ne pa država. Škofje imajo veliko denarjev, ter za-sé ne potrebujejo dosti, ker nimajo družin. A tem naj se vzame, da se zboljšajo duhovniške službe. Kam pridemo, če obveljajo taka načela, kakor jih pridiguje dr. Kronawetter.

Nedolžno obsojeni.

Druga točka je bila načrt zakona zastran odškodnine nedolžno obsojenih. Za ta zakon je bila oglašena cela vrsta govornikov, namreč Roser, Vošnjak, Hren, Kaiser, Lienbacher, Pichler, Vielguth, Wegscheider, Keil. Pa tudi dva nasprotnika sta se oglasila, namreč Dostal in Zucker, ki pa ne nasprotujeta načelu, ampak predloženemu načrtu, s katerim bode jako malo pomagano. Dr. Dostal, ki je prvi govoril, je poudarjal načela, po katerih naj bi bil osnovan tak zakon, da bi imel zaželjeni vspeh. Konečno je nasvetoval, naj se ta načrt še jedenkrat vrne odseku, ki naj ga premeni v smislu njegovih opazk. Za njim je govoril še dr. Roser, potem je predsednik okoli treh popoludne sklenil sejo.

Isterske volitve.

Pred sklepom je bilo izročenih tudi nekaj interpelacij, izmed katerih omenjam interpelacijo dr. Viteziča, v kateri se pritožuje o silnih agitacijah nekaterih uradnikov pri zadnjih volitvah za deželni zbor, in ministra notranjih zadev vpraša, kaj hoče ukreniti, da se kaj takega ne bode več godilo. Interpelacijo samo Vam pošljem prihodnjič.

Hus v svojem in sedanjem času.

XVIII.

Silno težko je bilo odpraviti vsako napako izmed duhovščine pri taki vladi, dasi so imeli škofje in sinode dobro voljo in so izdali več dobrih in umestnih ukazov in naredb v ta namen, a vse to je ostalo dostikrat na papirju, ker se ni dalo izpeljati.

Huda ovira pri duhovniški disciplini je bila narodnostna razlika duhovnikov. Odkar se je bil začel ta prepir očitno kazati, so res Čehi gledali, da spravijo svoje rojake v službe, in Nemci svoje, zato je bilo mogoče priti manj vrednim ljudem v imenitne službe, ker je najbolj odločevala narodnost. Enako se je vsaka napaka posameznega pripisala precej celi strani in tako so bili različni povodi in razlogi dani za agitacijo in prekucijo.

Tako ste te dve reči vedno bili združeni: boj zoper Nemce in boj zoper duhovščino. Boja zoper Nemce Hus ni proglasil naravnost, a izrazil je vselej svoje veselje in zadovoljnost, če so kje Nemci morali se umakniti ali prišli v stisko. V boji s cerkvijo ali s škofom je svoje zahteve kar odkrito povedal: oznanjevati sv. evangelij prosto in kaznitì očitne napake duhovnikov. Prvo ni bilo zabranjeno Husu, oznanjeval je prosto sv. evangelij, pridigoval in učil kolikor je le hotel; še-le ko je začel Hus namesto Kristusovega evangelija Wiklifovega učiti,

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)

VI.

Iz Marseille v Pariz.

La Marotte in l' Egalité. — Z osemnajstimi leti pred porotniki. — La jeune Republique. — Boj zoper obsedni stan. — Le Furet in la Froude. — Trije dvoboji. — Pravde. — Prognanstvo v Genfu. — Pomiloščenje tiskovnih hudodelcev. — Montpellier in le Frondeur. — Republikansko bratstvo. — Pariška razstava.

Komuna je prinesla Marseille-u obsedni stan. V tem času postal sem popolnoma časnikar. Prve mesece potem, ko sem se vrnil od polka, sodeloval sem poleg govorjenja v klubih pri raznih prekucijskih časnikih; pa to delo mi nikdar ni prineslo vinarja. Slednjič sem stopil, 1. januvarija 1871, k „Egalité", časniku, ki je bil ustanovljen od Mavricija Rouvier-a in Delpech-a, in čegar glavni vrednik je bil takrat neki bas-alpski profesor, gosp. Gilly la Palud. „Egalité" je prvi časnik, ki mi je plačeval sodelovanje.

Bila sva dva vrednika; imela sva nalogo po vrsti vsak jeden dan dati životopis kakega slovečega moža. Ta vrsta življenjepisov se je imenovala „Ephémérides republicaines" (republikanski dnevnik); osebe, katerih življenje sva pripovedovala in kojih dela sva imela našteti, če so bili pisatelji, so bile razvrščene po dnevih njih rojstva. To delo stalo je kaj pa da mnogo časa. Treba je bilo včasih delati štiri in pet ur v mestni knjižnici, da sva nabrala podlago kakemu življenjepisu. Moj sodelavec imel je posebej popis slovečih umetnikov slovstvenikov, jaz pa mož političnih.

Opravništvo časnika nama je določilo za te življenjepise nagrado desetih frankov (4 gld. v zlatu) na mesec; da povém natančneje: vsak naju dobil je po pet frankov. Nihče, mislim, ne bo trdil, da sem našel srečo v začetku pri tisku.

Po komuni je bil moj sodelavec zaprt. Tedaj je ležalo vse delo na meni. A vendar sem mu pošiljal vsak mesec del njegove plače, dasi sem sam urejal življenjepise. In to je bilo pravično, ker bilo je zoper njegovo voljo, da se ni več vdeleževal dela, ki sva ga skupno začela. Pa pet frankov ni moglo zadostovati mojim potrebam. Šel sem na hrano kakor pred vojsko k tujim, in moja rodovina je plačevala. Pa mudilo se mi je priti do tega, da bi ničesar ne potreboval od svojih starišev, katerim sem se bolj in bolj odtegoval.

Sklenil sem torej s sedmimi ali osmimi tovariši ustanoviti časnik. Prikazal se je prvi dan po komuni pod imenom „La Marotte" (norčeva kapa), in je živel dve leti. Bil je zabavljiv tedenski list; previden z najdebelejšo soljo; napadal je do skrajnosti konservativce in posebej generala-poveljnika obsednega stana. Po nekaterih številkah bili smo le še trije vredniki. Pod pretvezo šale smo napadali može oblasti s pravo besnostjo. Časnik je bil vsak čas zaplenjen in ustavljen; zgubljal se je brez prenehanja in se je zopet prikazal pod drugim imenom. „La Marotte" je postala zaporedoma „La Marmotte" (godrnjalka), „Le Sans-Culotte" (brezhlačar), „Le Bouffon" (burkež); po vsaki premembi na čelu prikazala se je še vedno „Marotte" na obzorji, ter je žvenkljala s svojimi zvončki.

Tiskar in odgovorni vrednik, — ker nisem bil polnoleten, sem moral imeti odgovornega vrednika, — sta plačala jedenkrat moje neumnosti z več ko

potem so mu še le vzeli ali skušali vzeti prostost govorjenja, kar se pa ni nobenemu škofu obneslo. Ta zahteva, prosto učiti čisti evangelij, je bila prazna ali pa hudobna od strani Husa. Ako je bila v tem oziru kakošna krivda pri duhovščini, je bila ta, da so semtertje premalo skrbeli za dober poduk ljudstva, da so bile očitne pridige presplošne, da so se nekateri duhovniki premalo ponižali do ljudstva. Pridigovati jim ni nobeden branil, samo da bi le bili vselej dobro in goreče to storili. Drugo, kar so Husovci očitali duhovščini, je bilo to, da se zgodé med duhovščino velike in očitne hudobije, pa jih nihče ne kaznuje.

O prvi polovici te tožbe, o javnih velikih grehih med duhovščino smo rekli, da niso bili splošni, tudi v večini duhovščine ne, ko je Hus nastopil; za poznejše čase pa ne more biti cerkev odgovorna, ko skoraj 40 let ni mogla prosto gibati se na Češkem.

Dasi je bila večina duhovnikov dobrih, škofu in papežu udanih, za ljudstvo skrbnih, vsaj brez velikih očitnih napak, ne moremo tega trditi od vseh, ker so bile okoliščine tisti čas na Češkem za cerkev prav hude in žalostne. Nekoliko po nasilstvu vlade, nekoliko po nasprotju narodnosti, so prišli večkrat nesposobni, sprijeni ljudje v duhovniške službe, ki so dajali pohujšanje ljudem in cerkev pripravili ob čast in dobro ime.

Hus je tirjal, naj se taki očitni grešniki kaznujejo očitno. To je bilo za Husa lahko reči in mu je dalo svit reformatorski, škofu pa je bilo težko kaznjevati take duhovnike. To se je najbolje pokazalo na Husu samem. Trije škofje in več sinod in komisij se je pečalo s Husovo krivo vero, a Husu se ni nič zgodilo, zmiraj se je kdo dobil, da ga je branil in odšel je vselej zasluženi kazni. Ravno taka je bila tudi z drugimi varovanci Venceljnove vlade ali z narodnimi ljubljenci, tem ni bilo mogoče priti do živega, in tako so ostali res večkrat javni veliki grehi, očitna pohujšanja brez očitne kazni.

Mogoče, da so bili res tudi škofje premehki, ker so bili enako pod tem slabim vplivom vlade ali narodne borbe.

Tukaj je imel Hus prav, da je tirjal kazen za očitne grešnike; a ker je dobro vedel, da škof sam tega ne zmore, je bila njegova dolžnost škofu pomagati s svojim vplivom pri vladi in pa s svojim dobrim vzgledom; pa ni storil Hus ne enega, ne druzega.

Porabil je vse, kar mu je prav prišlo in tako je brez posebnih težav in naporov spravil na svojo stran večino naroda. Kaj pa je ponudil Hus temu narodu, ki je pobiral za njim stopinje?

Hus se ni nikdar določno izrazil o veri in nauku. Ali je učil novo vero, to je sam tajil odločno in zatrjeval, da uči le pravo vero. Katera pa naj bo ta prava vera? Hus je bil katoliški duhovnik, imel je gotovo to vero za pravo. A Wiklifovi spisi so ga premotili in začel je tavati in iskati nekaj, kar sam ni vedel. Iz sv. pisma je hotel vse dokazati. Pa ni mogoče, ker vsega ni notri, in kar je, to se mu je dokazalo, pa ni mogel ali ni hotel razumeti.

To je bilo pač strašno odgovorno delo, ljudstvo napeljevati na nekaj, kar Husu ni bilo jasno in gotovo, in ga odtujiti pravi veri, brez katere ni izveličanja.

Hus bi bil moral reči: Pustite katoliško vero, in mene se držite, ker samo jaz prav učim, in v potrdilo teh besedi bi bil moral narediti nekaj čudežev.

Slavnemu vredništvu „Slovenca“

v Ljubljani.

Sklicevaje se na § 19. tiskovnega zakona, prosi podpisani slavno vredništvo „Slovenca“, da blagovoli v svojem cenjenem listu priobčiti naslednji stvarni popravek:

„Ni res, da bi se bil kdo na mojo interpelacijo gledé delavskega praznovanja 1. majnika smejal, kakor je bilo to čitati v sobotni številki „Slovenčevi“ v članku: „Prvi maj — mednarodni delavski praznik“ z besedami: „V zadnjem občnem zboru tiskarskega društva interpeloval je neki član gledé praznovanja 1. majnika, v odgovor je bil — homeričen smeh po dvorani.“

V Ljubljani, 2. dan marca 1890.

Josip Riedler,
interpelant.

Op. vredništva: Nam zadošča, da sami priznate svojo simpatijo za načela mednarodnega socijalističkega shoda v Parizu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. marca.

Notranje dežele.

Hrvatska. V političnem odseku mestnega zastopa zagrebškega je bila v soboto jako burna debata o vprašanji, ali smejo tudi judje in nekatoliki voliti novega župnika za župnijo sv. Marka v Zagrebu. Oglasilo se je za to župnijo sedem prosilcev. Nadškofijski ordinarijat ni stavil nobenega predloga, temveč je le mestnemu zastopu kot patronu naznanil vse prosilce kot sposobne. Mestno poglavarstvo se je sklicevalo na določila kanoničnega prava in na posebno odredbo cesarja Franca I. iz l. 1802, da nekristijanje, torej judje ne smejo oddati svojih glasov. Temu je ugovarjal znani mestni odbornik Stern, podpirala sta ga tudi znana vseučiliščna profesorja in mestna odbornika dr. Kršnjavi in dr. Spevec ter naglašala, da smejo tudi judje kot mestni zastopniki izvrševati patronatske pravice. Stvarno in temeljito je zagovarjal stališče mestnega poglavarstva odbornik dr. pl. Bresztyenszky, ki je dokazal, da nekristijanje ne smejo voliti katoliškega župnika. Odsek je na to sklenil z večino, držati se tega načela. V ponedeljek je bila volitev. Oddanih je bilo 24 glasov za dr. St. Borošo, 12 za Rihtarića. Doktor Boroša, novi župnik pri sv. Marku v Zagrebu, je bil rojen l. 1856.

Državni zbor ne bode rešil proračuna pred Veliko nočjo. Vsled tega tudi deželnozborske volitve ne bi mogle biti v maju, kakor je dogovorjeno, temveč v juniju. — Mladočehi nameravajo v proračunski debati pojasniti svoje stališče nasproti češko-nemški spravi, in sicer pojdeta zánje v ogenj dr. E. Grégr in dr. Vašatý.

Staro- in Mladočehi. Dr. Rieger je dné 28. februvarija odgovoril v imenu Staročehov na izjavo mladočeško ter pravi, da je izjava brez pravega pregleda razmer in brez soglasja mislij, ki s frazami zavrže vse, kar je konferenca sklenila, in vse naglaša, kar jo more pred narodom spraviti v slabo luč. Češki zastopniki so vse storili, kar je bilo mogoče v sedanjih razmerah. Sicer pa bodo Mladočehi imeli priliko v deželnem zboru dokazati napake Staročehov. Volilci pa naj pri prihodnjih volitvah pokažejo, komu zaupajo. Ko bi ljudstvo v resnici izrazilo pri volitvah zaupanje Mladočehom, morali bodo Staročehi to obžalovati ter zapustiti politično polje, toda v zavesti, da so pošteno izvrševali svojo dolžnost.

Zgornje-Avstrijska. Te dni so bile v mestnih okrajih: Wels, Gmunden itd. dopolnilne državne volitve. Izvoljen je liberalni kandidat doktor Schauer, ki je dobil 1178, konservativec Huber 1009 in Erlach 90 glasov. Zanimiva je primera teh volitev z volitvami 1885. l. L. 1885. je dobil liberalec dr. Gross 1131 glasov, poljedelski minister grof Falkenhayn pa 1110 glasov. Grof Falkenhayn je dobil torej 1885. l. skoro 100 glasov več, kakor g. Huber pri teh volitvah. Blizu 100 glasov je dobil pa zdaj narodni nemec Erlach. Tudi liberalec Schauer je dobil zdaj 40 glasov več. Levica se je, kakor znano, od l. 1885. precej približala narodnim Nemcem.

Vnanje države.

Rim. Dné 2. marca tekočega leta sprejel je sv. Oče Leon XIII. kardinale in prelate povodom svojega rojstnega dne in obletnice kronanja. Ko mu je prebral kardinal Monaco La Valetta adreso, rekel je sv. Oče: Ta dvoja obletnica opominja me, da so šteta moja leta. Mnogo let s svojim zlom vtonilo je v večnost in prihodnjost moja je mračna, a tolažim se s tem, da sem posvetil svoje življenje slavi božji in blagru sv. cerkve. Želim, da bi podelil Bog sv. cerkvi in njenemu poglavarju neodvisnost in prostost. Cilj mojega papeštva je uk evangeljskih resnic. Iz tega vzroka sem pisal okrožnice, kajti moja dolžnost je, učiti vse narode. Do sedaj sem se pečal s prašanjem družbinskega in političnega življenja; a zdaj pečal se bom vzlasti s socijalnim vprašanjem. Vse one, ki so zvedeni v teh zadevah, prosim pomoči posebno po šolah in časnikih. Deloval bom do smrti in od mojega smotra ne odvrne me nikdo. — Sv. Oče se je dobro počutil in se je mnogo pogovarjal s kardinali in s prelati. Dné 3. t. m. vršila se je svečanost v sikstinski kapeli.

Srbija. Pančavska finančna straža je zasačila srbske kmete, ki so kradli les na nekem otoku v Donavi, katerega prištevajo nekateri Srbi k srbski zemlji. Kmetje so zbežali, a jednega so preganjalci ustrelili. Srbski listi prigovarjajo vladi, da naj zahteva zadoščenje.

Francija. Constans je izstopil, kakor že znano, iz ministerstva. Vsekako je bil Constans duša sedanje vlade; ali more živeti telo brez duše? Constans je energično nasprotoval Boulangerju in rešil republiko pri volitvah, katere je vodil s krepko roko. Svest si je bil teh svojih prednostij in zaslug in se tudi tako obnašal, kar je Tirarda v oči peklo, posebno pa še radi tega, ker je Constans Tirarda napadal po časnikih. Tirardovo ministerstvo živi že čez leto dnij in so se mu torej iztekli dnevi obstanka, s čimur je Constans računil pri svojem izstopu iz ministerstva Da ne bi z drugimi ministri vred moral sramotno propasti, je rajši sam ponosno iz njega izstopil. S tem korakom je stopil v vrsto, ali bolje rečeno, na čelo z ministerstvom nezadovoljnih republikancev in sme se nadejati, da ga bodo imenovali med kandidati za prihodnjega ministerskega predsednika. Ko pade Tirard s svojim ministerstvom, kar se gotovo kmalu dogodi, bo Constans mož, katerega republika ne bo mogla pogrešati. „Autorité“ piše, da izstopita bajè iz mini sterstva zdaj prva Fayé in Fallières.

Nemčija. V petek je bilo sklenjeno posvetovanje državnega svèta, o katerem poroča „Kölnische Zeitung“ mej drugim to-le: V konečnem govoru izrazil se je cesar Viljem pohvalno o vspehu obravnav. Državni svèt posvetoval se je pred vsem o sredstvih, s katerimi bi se zadostilo opravičenim tirjatvam in željam delavcev. Svoj govor je sklenil cesar Viljem z naslednjimi besedami: „Gospôda moja! Pobijajte v javnosti razširjeno mnenje, kakor da bi se bili mi tu zbrali, boteč izumiti skrivnostno sredstvo za zdravilo vsem socijalnim škodam in revščinam. Potrudili smo se vsekako za sredstva, da bi se marsikaj zboljšalo in določile meje, do katerih se morajo in smejo razširiti določila v obrambo delavcev. Upam, da obrodé Vaša posvetovanja dober sad.“ Po teh besedah je povabil cesar vse pričujoče k cesarski mizi. „Post“ piše o cesarjevi navzočnosti v državnem svètu mej drugim tudi naslednje: „Resnost in nerazdvojeno pazljivost cesarjevo pri več ur trajajočih sejah, priljudnost njegovo z izvedenci rokodelskih in delavskih krogov, občudovali so vsi navzoči.“ — Kakor poroča dalje „Kölnische Zeitung“, vršili so se sklepi večinoma enoglasno.

Portugal. Portugalski major Serpa Pinto je na potu v domovino. Iz Durbana popelje se naravnost s portugalskim poštnim parnikom na Portugalsko. Major trdi, da ga je napadlo 15.000 mož, ko je bival v Tumbi v sodnikovi hiši. Ta napad je provzročila, kakor Serpa Pinto sam pravi, afriška pomorska družba. Pri nekem poboji uplenili so angleško zastavo, katero je imela omenjena družba. To zastavo izročili so pozneje angleškim oblastvom. Še le po tri mesečnih prestanih napadih napadel je tudi on z dovoljenjem portugalske vlade. Serpa Pinto pravi, da se je čudom čudil, ko je bral telegram, káko razburjenost je vzbudil ta dogodek v Evropi. — Iz Lizabone se poroča: Dné 2. t. m. zaprli so v Setubalu nekega razgrajalca in vsled tega steklo se je mnogo ljudij vkupe. Vojaštvo je

---

mesečno ječo v kazematah trdnjavice sv. Nikolaja. Ne bom govoril o tožbah pričetih od zasebnikov.

Prišel je čas, da zaradi povodnji sodnijskih povabil nisem mogel več tiskarja dobiti v Marseille-u; in časnik se je moral zateči k tiskarnam političnih somišljenikov v la Ciotat, pozneje v Toulon.

Koncem leta 1872 sem dobil ukaz priti pred porotnike ronskih ustij zaradi zasramovanja vere. Star sem bil osemnajst let.

Časnik je vkljub vednemu preganjanju, katero je imel prestati, in morda prav zaradi tega, imel dokaj vspeha. Tiskalo se ga je do 15.000 odtisov, kar je veliko za tedenski list v provinciji, ki stane deset centimov (4 kr.). Dohodki prodaje so pomagali životariti mojim sodelovalcem in meni. Časnik „Egalité“ moral sem ustaviti. Moj življenjepis Robespierre-a je ustrašil časnikove vodje, ki so bili vendar radikalci. Marat-ovega so odklonili kot prenevarnega. Imel je odstavke v takem-le zlogu:

„Obračam se do ljudij plebejske vrste, katere tako po krivici zaničuje ošabno plemstvo . . . Ne skrivam tega, jaz ljubim one, ki so napadli konvent, da so nedolžnost Marat-ovo razgrnili; čislam tiste pogumne ženske, ki so pod vodstvom Théroigne de Méricourt šle v Versailles iskat despota (trinoga) Capet-a (kralja). Ljubim tisto množico, ki je, navdušena po Desmoulins-ovi zgovornosti, pokrila svoje čelo z zelenim listjem in prevrnila spomenik trinoštva (Bastillo). Ljubim tisto delavno druhal, ki je zdaj razvrščena okrog prapora očetnjave hitela nazaj potisniti tujca med petjem „marsellaise“, in zdaj se gnetla okoli morišča, da gleda, kako teče kri plemenitažev in duhovnikov med pripevom: „Ça ira!“

Glavni vrednik, g. Gilly la Palud, je rajši za vselej zatrl časnik, kakor bi bil v nevarnosti, da utegnejo kako jutro po upravnikovi nepaznosti priti med občinstvo vrste podobne zgoraj navedenim. Vendar, ker mu je bilo do mojega sodelovanja, mi je dal mesto pomožnega poročevalca dnevnih dogodkov, z mesečno plačo trideset frankov. Potisnjen na poročila o prihodu brodnikov in na pripovedovanje zgodb zmečkanih psov nisem mogel nadalje v časnikovih predalih duška dajati svoji prevratni besnosti.

Tisti čas sem torej sodeloval pri „Egalité“, poleg pa sem bil glavni vrednik „Marotte“. Raztrgal sem vse vezi s stariši in prijatelji otroških let. Nisem sicer toliko služil, da bi mogočno živel; vendar toliko, kolikor je zadostovalo mojim potrebam. Izpolnjene so bile moje želje: nikomur ne nadlege delati.

(Dalje sledi.)

moralo poseči v razburjeno množico. Mnogo vojakov, major in nekateri razgrajalci so poškodovani vsled kamenja, katero je letelo od razburjene množice na vojaštvo.

Prvo letno poročilo podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju

ustanovljenega l. 1888 o vladarski štiridesetletnici Nj. veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

Slovenski klub je sklenil v svojem tretjem letu ustanoviti društvo, katerega namen bodi v prvi vrsti gmotno podpirati slovenske visokošolce na Dunaju. Povod vodilni misli, ki se je vedno bolj vtrjevala, bilo je spoznanje, koliko močij se domovini odteza edino le zaradi žalostnih gmotnih razmer naših. Ni čudo, da se vedno in vedno v javnosti in zasebno sliši tožiti o nedostatku domačih močij, veščih deželnega jezika, zvedenih v krajevnih razmerah, in to po vseh strokah, ki zahtevajo više olikanega opravitelja. S tem prepričanjem so se predložila povodom štiridesetletnice vladarske Nj. veličanstva pravila c. kr nižje-avstr. namestništvu in bila tudi odobrena.

Tačasni odbor je sklenil zaradi lažjega računanja z društvenim imetkom, ki je pri tukajšnjih zavodih naložen, o društvenem delovanju koncem državnega leta poročati, in to prvokrat od društvenega začetka do konca decembra 1889. leta.

Akoravno so posebno s kraja bili dohodki zeló pičli, mora se vendar radostno priznavati, da je tega društva nadaljni obstanek nedvomljiv. Največ zaslug za to so imeli društveni poverjeniki po raznih krajih domovine; med njimi je prva gospa Marija Murnikova v Ljubljani. Le-ta blaga gospa je priredila na čelu rodoljubnih ljubljanskih dam društvu v korist v Ljubljani krasen večer (tableaux vivants), katerega nikdo, ki se ga je vdeležil, ne more prehvaliti; popolnega truda in vinljive dobre volje je bil vreden tudi gmotni vspeh: društvu je došlo od tega večera 250 gld., za začetne naše razmere nemala glavnica. Bog plati tisočerno!

Razen tega so prirejali prijatelji društva še druge veselice, katerih čisti dohodki so društveno glavnico zdatno pomnožili, tako: akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju, sl. čitalnica v Loki, rodoljubi na Vrhniki ter v Velikih Laščah, in visokošolci v Novem mestu.

Enako so podpirali društvo vsestransko tudi poverjeniki: gospica Antonija Pajničeva v Novem mestu, gg. Avg. Drukar v Kranju, dr. Josip Vošnjak in državni poslanec dr. Andrej Ferjančič, France Dolenec v Mariboru in pravnik Josip Abram v Trstu.

Velik dobrotnik društvu je bil v prvem, najtežavnejšem letu milost. g. knezoškof mariborski dr. M. Napotnik, društveni ustanovnik, ki je negledé na veliko odgovornost na svojem visokem mestu društvene interese na vsak mogoč način pospeševal. Da nam Bog dolga, dolga leta ohrani plemenitega cerkvenega kneza!

Dolžnost posebne hvaležnosti je društvu tudi nasproti slovenskim listom, osobito dnevnikoma „Slovenec“ in „Slovenski Narod“, katera sta tako prijazno društvu na vsakokratno potrebo in zahtevanje svoje predale prepuščala; bodi torej tudi časopisju na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala!

Zdaj pa bodemo v številkah govorili. — Kakor je deloma iz imenika društvenih udov, dobrotnikov itd., ki je koncem tega poročila priobčen, razvidno, imelo je društvo vseh dohodkov 2249 gld. 64 kr., med tem 28 gld. 32 kr. na obrestih od glavnice. V tej svoti je 1440 gld. 30 kr., ki se imajo smatrati za neporabljivo društveno premoženje, od katerega naj se samo obresti za društvene potrebe in namene porabljajo. Dalje ima društvo v lasti Rudolfovo srečko nominalne vrednosti 10 gld., katero so l. 1884 gg. dr. Jos. Dernjač, pok. Etbin Dernjač, J. Plantan, J. Pukl, Ž. Sežun in K. Schleifer bodočemu društvu podarili.

Od navedenega premoženja so se delile prosilcem v 72ih slučajih podpore v skupni svoti 564 gld. Med podpiranimi je bilo 17 juristov, 9 medicincev, 2 filozofa, 2 konservatorista in 1 slušatelj akademije obrazovalnih umetnostij pa 2 živinozdravnika. — Po deželah pride na Kranjsko 25 podpiranih s skupno svoto 393 gld., na Štajarsko 3 s 63 gld., Goriško 3 s 60 gld., Koroško 1 s 35 gld., Trst 1 s 13 gld. — Stroškov za koleke, tiskovine, pisnine itd. je imelo društvo 35 gld. 2 kr.

Iz rečenega in iz že navedenega imenika podá se ta opravilni izkaz: Dohodki: 1. Prenesek premoženja iz prejšnjega leta — gld. 2. Doneski ustanovnikov 1012 gld. 50 kr. 3. Dohodki iz veselic itd. prirejenih v korist društvu 402 gld. 80 kr. 4. Rudolfova srečka nom. vrednosti 10 gld. 5. Drugi ustanovnini pripadajoči zneski 15 gld. 6. Doneski podpornikov, rednih udov in dobrotnikov 786 gld. 2 kr. 7. Razni dohodki 5 gld. 8. Obresti od glavnice 28 gld. 32 kr. Skupaj 2259 gld. 64 kr. — Troški: 1. Račun podeljenih podpor 564 gld. 2. Društveni troški 35 gld. 2 kr. 3. Ostanek društvenega premoženja koncem leta 1889 1660 gld. 62 kr. Skupaj 2259 gld. 64 kr.

Razen denarnih podpor je posredovalo društvo nekaterim dijakom zaslužek mej njih prostim časom in preskrbovalo nekaterim brezplačno hrano v gostoljubnih hišah.

Deželni zbor kranjski je dovolil v zadnji sesiji društvu 200 gld. podpore, katera svota se pa do konca leta še ni izplačala in se bode torej za prihodnje leto zaračunala.

Prvi pravilni odbor, katerega je izvolil prvi občni zbor dné 9. novembra 1889. leta, sestavil se je tako-le:

Predsednik: g. Ivan Navratil, predstojnik pom. uradov pri najvišjem sodišču. Podpredsednika: gospoda dr. Fr. Simonič, skriptor v vseuč. knjižnici; dr. Friderik Ploj, c. kr. minist. koncipist. Blagajnik: Jakob Pukl, odv. konc., sodn. tolmač slovenščine, srbo hrvaščine in bolgarščine. Blag. nam.: Ivan Luzar, revident južne železnice. Tajnik: Jan. Jereb, uradnik fin. ministerstva. Tajn. namestnik: Jakob Urbanija, c. kr. poštni uradnik. Odborniki: gospodje vč. o. Peter Čiček, kooperator pri vč. minoritih; Jože Ciperle. učitelj na meščanski šoli; dr. Peter Kresnik, inženér, docent na visoki šoli za poljedelstvo in na tehniki.

Slednjič nas veže prijetna dolžnost, izreči vsem, ki so do sedaj na katerikoli način v prospeh tega društva delovali, najsrčnejšo zahvalo z iskreno prošnjo, da nam tudi v bodoče zvesti ostanejo in na vsak mogoč način pomagajo, da se število društvenikov pomnoži, kajti število prosilcev se je v tem letu potrojilo. Mnogokateri reven slovenski abiturijent je prišel na visoko šolo na Dunaj v trdni nadeji, da mu društvo vsaj v največji sili pomore.

V mesecu novembru t. l. se je razdelilo 16 prosilcem 130 gld., v decembru 98 gld. 16 prosilcem! Te številke jasno govore! Za te mladeniče bi prišli zeló bridki časi, ako bi podpornemu društvu ne ostali zvesti vsi stari udje, in ako bi vsak teh udov ne pridobil več novih podpornikov, sploh, ako bi se število udov v drugem letu saj ne potrojilo!

Res je sicer, da je naša ožja domovina z narodnim davkom preobložena, da se tako pogosto nabira za domorodne namene! Toda bodimo požrtvovalni najprej tam, kjer je bêda in potreba največja! Imejmo usmiljenje z našimi trpečimi sinovi v daljni mrzli tujini, ki so se posvetili védam s trdnim namenom, da bi skoraj koristili milemu svojemu narodu. Podpirajmo s svojimi najboljšimi močmi uboge in marljive slovenske visokošolce, ki v bêdi in sili napenjajo mlade svoje moči, da postanejo kedaj sami podpora in ščit ljubljeni domovini. Narod, ki take svoje sinove podpira, goji si krepkih bojevnikov za svojo bodočnost.

Bodite dalje preverjeni, da odbor deli podpore le najvrednejšim in najpotrebnejšim in v vsakem slučaju natanko poizveduje, koliko je prosilec vreden in potreben; odbor pa se je tudi prepričal, da velikošolec, kakor hitro si je priskrbel sredstev le za skromno življenje, ne prosi več podpore, da bi je potrebnejšim ne jemal.

Podpornik društva je lahko vsak, kdor plača saj pet goldinarjev na leto, ustanovnik pa, kdor plača enkrat za vselej saj petdeset goldinarjev (pravne osebe po sto goldinarjev).

Blagovoljni darovi naj se pošiljajo društvenemu blagajniku, g. Pukl-u na Dunaj I., Bognergasse 11.

Na Dunaju 31. decembra 1889. l.

Odbor.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je daroval za šolo na Homcu pri Kamniku 200 gld.

(Koncert Slavjanskega.) Kakor smo že naznanili, bode Slavjanskega koncert jutri dné 6. marca v redutni dvorani. Začetek ob ½8. uri zvečer. Program je naslednji: I. Del 1. „Balada iz XI. stoletja o slavnem junaku Dobrinji Nikitoviču; 2. „Uh ja zoloto horonju.“ (Jaz skrivam prstan.); 3. „Černobrovi molodcu doli“, zabavna pesem; 4. „Spitsja me mlodohenke“, tožba mladega dekleta; 5. „Kalinka, malinka moja“, zabavna pesem iz tambovske gubernije; 6. „Oj Dubinuška ohni“, pesem delavcev, ki zabijajo kole. II. Del. (Cerkvene pesmi.) 1. „Iže Heruvimi“, takozvana cesarska pesem; 2. „Brezkoristno Ti potuješ“, cerkveni koncert L. Malaškina. III. Del. 1. „Vniz po matuške do Volge“, stara narodna pesem; 2. „Ivuške, Ivuške, zelenaja moja“, lirska pesem; 3. „Či ja v' luzi“, maloruska pesem; 4. „Kak na gore Kalina“, sibirska narodna balada; 5. „Ej uhnem!“; 6. „Vdol po ulice molodčik idet.“ — Drugi koncert bode v petek dné 7. t. m.

(Iz deželnega šolskega svèta.) Učitelj na štirirazrednici v Črnomlji g. Ivan Rupnik je imenovan nadučiteljem na trirazrednici v Leskovci. Deklice iz šolskega okraja vodiškega bodo smele hoditi v šolo v Repnje, kjer poučujejo šolske sestre; treba je še pritrdila temu sklepu od deželnega odbora. Učiteljica na trirazredni dekliški šoli v Postojini, gdč. K. Perušek je na prošnjo umirovljena. Učiteljska vdova gospa Fr. Zupan v Postojini je dobila pokojnino. O učiteljskem osobji za novo državno gimnazijo v Ljubljani je dež. šol. svèt poslal svoje nasvète naučnemu ministerstvu.

(Iz državnega zbora.) „Presse“ poroča, da so šli v nedeljo slovenski poslanci pod vodstvom grofa Hohenwarta k ministerskemu predsedništvu ter grofu Taaffeju in naučnemu ministru razložili svoje želje gledé na šolstvo. Oba ministra sta nekda obljubila, da se bodeta „nach Thunlichkeit“ oziraia na šolske potrebe v slovenskih pokrajinah. Obljuba dela dolg!

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je doposlal to jutro g. dr. B. Glančnik svoto 100 gld. s pripiskom: „Nagrado, določeno mi kot ravnatelju mariborske posojilnice darujem slavnemu društvu sv. Cirila in Metoda.“ — Velikodušnemu dobrotniku prisrčna zahvala; družbi pa mnogo podobnega velikodušja!

(Velikonemškega društva „Südmark“) podružnica v Tržiču predložila je svoja pravila vladi v potrjenje. Dalje se snuje krajno društvo tudi v Kočevji. Društveno vodstvo je sklenilo, gmotno podpirati samo tiste kmetovalce na Spodnjem Štirskem, od kojih se je nádejati „eine Kräftigung des Deutschthums“. V soboto se je ustanovila podružnica v Gradci na desnem bregu Mure. Znani nemški rogovilež, državni poslanec Derschatta, poudarjal je, da ima društvo izvršiti važno ulogo „narodnega dela“ (ponemčevanje štirskih Slovencev). Prvi narodni „Schulverein“, ki se je založil, je nemško šolsko društvo, boj je bil vedno hujši, nastal je „Böhmerwaldbund“, — podružnica tega društva je tudi v Ljubljani, — dalje zaveza Nemcev na severnem Moravskem in konečno „Südmark“. Vsa ta društva izvršujejo pravo nemško-narodno delo. Dunajska „N. Fr. Pr.“ se ne vjema z Derschattovim govorom, ter pravi, da vse izgube, koje so zadele Nemce doslej, zakrivili so nemški „nacijonalisti“. Čudno nemško protislovje!

(Okrajna bolniška blagajnica ljubljanska.) V dôbi sedmih mesecev obolelo je 509 blagajničnih udov, izmed teh 455 moških in 54 ženskih. Umrlo je 10 udov, mej temi 2 ženski. Izplačalo se je bolniščine 3057 gld. 33 kr., bolniških oskrbovalnih troškov 505 gld. 80 kr., voznine 60 gld. 90 kr., zdravniških troškov 1207 gld., za zdravila 676 gld. 23 kr., pogrebščine 132 gld., za kopelji 32 gld. 95 kr., za terapeutične pripomočke 20 gld. 38 kr. in za obveznine 18 gld. — torej skupno 5710 gld. 60 kr.

(Velika dedščina.) Listi so nedavno poročali o dedščini mnogih milijonov nekega posestnika J. Rossa iz Neu-Algersdorfa pri Gradci po daljnem sorodniku na Angleškem. Imenovani dedič, čegar rod pohaja nekda iz Radgone, napotil se je s potrebnimi dokazili in nekim graškim odvetnikom na Angleško. Te dni pa se je oglasil kot sodedič g. Matevž Ross v Kranji, kjer biva že več let in je porojen v Ptuji. Tega pokojni oče, kakor se nam poroča, je večkrat pripovedoval svojim prijateljem, da mu je „stari strijc“ pošiljal denarne podpore z Angleškega, kjer je bil nadzornik pri gradnji državnih cest. Sedaj se bode tudi kranjski Ross pravnim potom potezal za dedščino. Tudi pred kakimi tridesetimi leti je jednak slučaj vzbudil na Kranjskem veliko hrupa. Po časopisih je bilo namreč razglašeno, da iščejo dediče po nekem Reinhartu na Češkem. Ker je bivala kovaška družina sličnega imena v Železnikih, oglasil se je

tedanji kovaški mojster V. Reinhart, po domače „Pemcov Tine“, ker je pohajal s Češkega, pri nekem kranjskem odvetniku, naj mu izposluje dedščino v znesku nekaj nad jeden milijon. Odvetnik si je dal mnogo truda, pa brez vspeha, ker naposled so se bajè oglasili pravi dediči — v Ameriki.

(**Lokalna železnica Ljubljana-Kamnik.**) Prejeli smo od posestnika v trzinski okolici naslednje vrstice: Imenovana železnica pojde skozi Trzin do 100 metrov pod državno cesto čez travnike. Ker je svet nizek, napravili bodo v dolgosti do jednega kilometra nasip, visok 1 do $1^1/_2$ metra, ob črti pa jarek, širok 5 do 20 metrov. To bode škodljivo z ozirom na kmetijstvo, ker bodo vzeli mnogo prostora, in z ozirom na zdravstvo, ker bode v jarku stala večji del leta mlakuža in sparjena voda, ki se bode sicer odtekala, toda po najnižjem svetu, kjer bode zastajala in delala škodo. V vasi voda že zdaj zastaja in dela škodo, ker zaradi nasipa ob cesti in državnega mostu zaliva nad 20 oralov polja in sili v nekatera poslopja. Ta nadloga bode še večja, ko bode vspored z državno cesto do 100 metrov nižje še nasip, ki bode tudi zadržaval vodo. Železnica bode imela sicer na tem svetu tri mostove, vendar se voda ne bode mogla odtekati, ako se pomisli, da pada od Mengiša do Trzina za 18 *m.*, od Trzina do Dragomlja pa le za 6 *m.* in teče po ovinkih. V korist občine in ceste bi bilo, ko bi se voda vravnala. Pri tem bi se moralo skrbeti, da bi voda ne delala škode na polji, da bi se ob času namakanja porabila, da bi se zabranilo poplavljenje travnikov, ko je že trava visoka, in da bi se pota s travnikov popravila. Vodotoč pa se mora 1 kilometer pod železnico na vsak način razširiti. Tega pa občina sama ne zmore. Državna cesta in železnica ne bodete imeli škode zaradi vode, toda občina bode trpela, ker ni sloge med možmi.

(**Podpora za živinorejo.**) Poljedelski minister grof Falkenhayn je budgetnemu odseku izjavil, da je v letošnjem proračunu za štajarsko kmetijsko družbo v podporo živinoreje 5100 gld.

Raznoterosti.

— Sneg pokriva Malo Azijo meter na visoko. Promet pokrajin je popolnoma ustavljen. Čete volkov tulijo okolo človeških bivališč. Celó do mest pridejo ti sivi tatovi.

— Nagajiva hripa. V okolici Aahna na Nemškem je imela biti neko soboto poroka. Vse je bilo že pripravljeno za ženitninsko mizo. V petek zbolí najprvo nevesta, in poroko so odložili do druge sobote. A tega dné je ležal ženin in zopet so morali do prihodnje sobote odložiti poroko. In tretjo soboto pograbila je nagajiva hripa še župnika. Čez štiri tedne, ko je ozdravil tudi župnik, praznovalo se je še-le ženitovanje.

— Koliko ur se izdela v Švici? Leta 1882. izdelalo se je v Švici 911.307, a leta 1889. pa 2.501.689 ur, torej 561.345 ur več, kakor 1888 l.

— Dobra pešca. Te dni sta prišla v London dva plemenitaža, ki sta prehodila Evropo v jednem letu. Šla sta iz Aberdeena (mesto v Šotlandiji) v Dover (pomorsko mesto v Angliji), od tu sta se prepeljala čez morje na Francosko. Obhodila sta Španijo, Portugal potem sta šla nazaj črez Francosko v Italijo. Iz Italije sta jo mahnila v Trst, na Dunaj, v Krakovo, Moskvo, Peterburg in Rigo. Od tu ju je prenesla ladija v Štokholm. Iz Štokholma ubrala sta jo zopet peš in sicer skozi Švedijo v Norvegijo. Od tu sta šla v Holandijo, Ostende (v Belgiji) v Calais in od tukaj pa črez morje nazaj na Angleško.

† Krištof Moufang. Dné 27. februvarija t. l. je umrl v Moguneiji (Mainz) znani stolni kapitular Krištof Moufang. Rojen v Moguneiji 12. februvarija 1817. l. je bil posvečen v mašnika 1839. l. L. 1851. je bil imenovan ravnateljem duhovskega semenišča in profesorjem morále in pastorale v svojem rojstnem mestu. Stolni kanonik je postal 1854. l. in 1862. l. imenoval ga je škof Ketteler svojim zastopnikom v hesenski zbornici. L. 1869. je bil poklican v Rim, kjer je deloval kot konsultor za pripravljanje vatikanskega zbora. Od 1871. do 1887. l. je bil pristaš centruma nemške državne zbornice. Zadnja leta je bolehal ter ni mogel več delovati na političnem polji. Katoliških shodov v Treviru (Trier) in Priboru (Freiburg) se je še vdeležil, bil je še veselega duha in odločnosti svojega prepričanja, kakor navadno. Moufang je takorekoč veteran katoliškega gibanja na Nemškem, ki se je vedno srčno bojeval pod svojo zastavo.

Telegrami.

Rim, 4. marca. „Tribuna“ poroča: Italija je pritrdila berolinski konferenci; zastopal jo bode poslanik De Launay in jeden veščak. — Ogenj v delavnici južne železnice v Florenciji je uničil več vagonov.

Berolin, 5. marca. Trgovinski minister je pooblaščen na podlagi resolucij državnega svèta izdelati postavne načrte o varstvu delavcev. Dokler se ne uvede v višji meri varstvo delavcev, naj bi bile prehodne določbe; v ta namen naj bi se ustanovili delavski odbori.

Kolonija, 5. marca. „Kölnische Zeitung“ poroča: Vlada bode še jedenkrat predložila državnemu zboru postavo zoper socijaliste, ker hoče od novega zbora dobiti nov vojaški kredit.

Umrli so:

3. marca. Valentin Baje, paznikov sin, 8 let, Reber 11, škarlatica.

4. marca. Marija Zamida, deželnega svetovalca žena, 29 let, Poljske ulice 8, srčna hiba.

V bolnišnici:

28. febr. Marija Erzin, čevljarjeva žena, 30 let, jetika.

1. marca. Fran Hlebš, zidar, 46 let, jetika.

3. marca. Pavel Logar, delavec, 53 let, vsled želodčnega raka. — Jurij Krajšek, gostač, 67 let, pljučni emphysem.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	87 gld.	95	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16 % „	87 „	95	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „	85	„
Papirna renta, davka prosta	101 „	90	„
Akcije avstr.-ogerske banke	928 „	—	„
Kreditne akcije	315 „	25	„
London	119 „	20	„
Srebro	— „	—	„
Francoski napoleond.	9 „	$43^1/_2$	„
Cesarski cekini	5 „	60	„
Nemške marke	58 „	$22^1/_2$	„

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
4	7. u. zjut.	742·3	—4·4	brezv.	jasno	0·00
	2. u. pop.	740·1	—2·4	sl. svzh.	„	
	9. u. zveč.	738·7	—6·6	„	„	

Srednja temperatura —7·8° za 10·1° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 5. marca.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	66	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež, „	5	50	Surovo maslo, „	1	—
Ječmen, „	5	—	Jajce, jedno „	—	2
Oves, „	3	10	Mleko, liter	—	8
Ajda, „	5	50	Goveje meso, kgr.	—	60
Proso, „	4	83	Telečje „ „	—	56
Koruza, „	5	—	Svinjsko „ „	—	58
Krompir, „	3	12	Koštrunovo „ „	—	36
Leča, „	12	—	Pišanec	—	65
Grah, „	10	—	Golob	—	20
Fižol, „	10	—	Seno, 100 kgr.	2	23
Maslo, kgr.	1	10	Slama, „ „	2	32
Mast, „	—	70	Drva trda, 4 □ mtr.	7	—
Špeh svež, „	—	58	„ mehka, „ „	4	25

Koncipijenta

zmožnega obeh deželnih jezikov v pisavi in govoru ter v odvetniškem poslovanju vsaj več ali manj samostalnega, **sprejmem takoj** v svojo pisarno.

Dr. Ivan Skedl,
odvetnik v Rudolfovem.

(3—1)

Katranove pastile lekarja **Piccoli-ja** v **Ljubljani** prese-zajo v svojem učinku vse podobne izdelke. **Izvrstno sredstvo** so **proti kašlju, hripavosti, boleznim v ratu, bronhija** in **pljuč.** Škatlica **25 kr.** Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (12)

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem oznanjamo prežalostnim srcem, da je naš predragi svak in strije, gospod

LEOPOLD ČUK,

zasebnik,

sinoči ob 9. uri po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere v 81. letu svoje dôbe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v četrtek, dné 6. marca, ob 5. uri popoludne iz Spodnje Šiške št. 90 na pokopališče k sv. Krištofu, kjer bode truplo v lastno rakev položeno.

Zadušne sv. maše brale se bodo v raznih cerkvah.

V LJUBLJANI, dné 5. marca 1890.

Jurij Tavčar,
hišni posestnik in slikar,
svak.

Karolina Nagode roj. **Tavčar, Marija Vončina** roj. **Tavčar,**
nečakinji. (1)

„Zum gold. Reichsapfel“ **J. PSERHOFER-ja** lekarna na Dunaji,

I., Singerstrasse štev. 15.

Kri čistilne krogljice, poprej **univerzalne krogljice** imenovane, zaslužijo po vsej pravici poslednje imé, ker je v resnici premnogo boleznij, pri katerih te krogljice izvrstno pomagajo. Že mnogo desetletij razširjene so te krogljice splošno, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — **Škatljica s 15 tacimi krogljicami stane 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.,** pri nefrankovani pošiljatvi po povzetji **1 gld. 10 kr.** — Če se naprej pošlje denar, stane s poštnine prosto pošiljatvijo: zavoj krogljic 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoj se ne odpošlje.) — Prosi se, da se zahtevajo izrecno

Pserhoferjeve kričistilne krogljice

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovnem navodilu za rabo imé **J. Pserhofer** in sicer v **rudeči** barvi.

Balzam za ozebljine **J. Pserhoferjev.** Lonček 40 kr. S frankovano pošiljatvijo 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. Steklenica 50 kr.

Američansko mazilo za protin 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog Škatljica 50 kr., s frankovano pošiljatvijo 75 kr.

Balzam za gušo flakon 40 kr., s frankovano pošiljatvijo 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodcu, slabemu prebavljenju itd., steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam steklenica 50 kr., mala steklenica 12 kr.

Fijakarski prašek proti kašlju itd., škatljica 35 kr., s frankovano pošiljatvijo 60 kr.

Tannochinin-pomada **J. Pserhoferja,** najboljše sredstvo za pospeševanje rasti lás, škatljica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. **Steudela,** domače sredstvo proti ranam, oteklinam itd., lonček 50 kr., s frankovano pošiljatvijo 75 kr.

Universalna čistilna sol **A. W. Bullrich-a.** Izvrstno domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljenja, škatljica 1 gld.

Razven tu omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtične specijalitete in se predmeti, ki bi slučajno ne bili v zalogi, preskrbé na zahtevanje točno in cenó. — Pošiljatve po pošti izvršé se najhitreje proti predpošiljatvi zneska, večje pa proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolj po poštnej nakaznici), je poštnina dosta nižja, nego pri pošiljatvam s povzetjem. (12—1)

Izdajatelj: Matija Kolar. Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.